מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הרקע ההיסטורי והמשמעות של חג הסיגד
- לתרגל אוצר מילים ומנהגים הקשורים לחג
- להבין את תהליך העלייה ואת הדילמות שבו
- לחבר בין החג לזהות אישית וקהילתית

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – הכרות עם המושגים

1. ב – השתחוויה וסגידה
2. ב – חידוש הברית וקריאת התורה לפני העם

חלק ב' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – נכון או לא נכון ומשלימים

1. נכון – החג הוא מורשת יהודי אתיופיה וקשור לגעגוע לירושלים.
2. נכון – ההתכנסות על ההר והתפילה לכיוון ירושלים הם מרכיב מרכזי בחג.

חלק ג' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – השלמת משפטים

1. חשוון
2. געגוע

חלק ד' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – התאמה

1. 1 – ד (קרא בתורה לפני כל העם)
2. 2 – ג (הנהיג את בניית חומות ירושלים)
3. 3 – א (מקום ההתכנסות והתפילה המשותפת)
4. 4 – ב (געגוע עמוק לירושלים)

חלק ה' – פרק 2 • מנהגי החג וארבעת שלבי הסיגד – היכרות עם מנהגי החג

1. ב – חמישים יום
2. א – הקסים
3. א – חמישה חומשי תורה בגעז

חלק ו' – פרק 2 • מנהגי החג וארבעת שלבי הסיגד – חשיבה והשוואה

1. כדי להתפלל, להתוודות ולהתקרב לה׳ לפני שממשיכים לחגוג
2. לדוגמה: קסים – מנהיגים דתיים; אוריתא – כתבי הקודש בגעז

חלק ז' – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – התאמת מילים

1. 1 – ג (השתחוויה - משמעות המילה בשפת הגעז)
2. 2 – א (מנהיג רוחני בקהילה היהודית האתיופית)
3. 3 – ד (לחם חגיגי שאוכלים יחד ביום החג)
4. 4 – ב (חידוש ההתקשרות עם התורה ועם ירושלים)

חלק ח' – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – נכון או לא נכון

1. נכון – אכן, החג נחגג כחמישים יום לאחר יום הכיפורים
2. לא נכון – דאבו הוא לחם חגיגי שאוכלים בטקס, לא ריקוד
3. נכון – הקס מוביל את הטקסים ואת קריאת האורית

חלק ט' – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – כתיבה והבנה

חלק י׳ – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – הכרת הפעילויות

1. ב – לבחור מה לקחת ומה להשאיר במסע
2. א – מיון סיבות למסע (דוחף ומושך)

חלק י״א – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות

1. נכון – כל יום בשבוע העליות מסומן בתחנה ובחותמת משלו
2. לא נכון – המשקל מוגבל ל-10 ק"ג, ולכן צריך לבחור מה הכי חשוב

חלק י״ב – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – יישום: דוחף ומושך

1. דוחף
2. מושך

חלק י״ג – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – התאמה

- 1 – ד (גורם דוחף)
- 2 – ג (גורם מושך)
- 3 – א (גורם דוחף)
- 4 – ב (גורם מושך)

חלק י״ד – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – היכרות עם המנהגים

1. נכון – כמו שחג השבועות חל חמישים יום אחרי פסח, כך הסיגד חל חמישים יום אחרי יום הכיפורים
2. נכון – גם בסיגד יש צום ותפילה לפני עליית ההר ולאחריה

חלק ט״ו – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – השוואה בין החגים

1. הר
2. צום

חלק ט״ז – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – כור היתוך או פסיפס

1. שני הטקסים מבטאים התקרבות אל האלוקים וחידוש ברית, דרך עלייה פיזית לקראת חוויה רוחנית
2. תשובה פתוחה, כל מנהג אותנטי ומדויק מתקבל

חלק י״ז – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה ראשונה: היכרות עם החג

1. ג – חמישים יום
2. ב – יהודי אתיופיה
3. ב – אל ההר

חלק י״ח – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה שנייה ושלישית: מבנה החג ומשמעותו

1. ירושלים
2. סעודה

חלק י״ט – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה רביעית: חיבור בין הפרקים

1. נכון – הצום והתפילה קודמים לירידה ולסעודה המשותפת
2. נכון – החג מבוסס על רעיון חידוש הברית כמו בסיפור עזרא ונחמיה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה כמיהה לירושלים וחידוש ברית
- מילים כמו דאבו, קס, סיגד, ברית נחשבות תשובה נכונה
- דוחף – קושי שגרם לעזוב, מושך – סיבה להגיע למקום חדש

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני שבוע שלם, פרק ליום
- בכיתות עם עולים כדאי להציע גרסה עם ניקוד לפרקים הראשונים
- דיון בנושא כור היתוך מול פסיפס מתאים לעבודה בקבוצות קטנות
- חדר הבריחה מתאים כסיכום בסוף החוברת, בקבוצות של שלושה עד ארבעה

חוברת תרגול – חג הסיגד ומסע העליות

חג הסיגד – פעילויות מיוחדות וקישוט קיר

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה
2. פרק 2 – מנהגי החג וארבעת שלבי הסיגד
3. פרק 3 – אוצר מילים וסמלי המורשת
4. פרק 4 – מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות
5. פרק 5 – השוואת מנהגים וזהות קהילתית
6. פרק 6 – חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בחוברת הזו תעברו פרק אחר פרק על חג הסיגד ומסע העליות. אפשר לעבוד לבד או בזוגות, ולבדוק את עצמכם בסוף כל פרק.

בנק מילים: הר | חשוון | צום | סעודה | דוחף | געגוע | מושך | ירושלים

1 חלק א' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – הכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה משמעות המילה "סיגד" בשפת הגעז?

(א) תפילת בוקר (ב) השתחוויה וסגידה (ג) מסע ארוך

2. עזרא ונחמיה, שחג הסיגד שואב מהם השראה, עסקו בעיקר ב...

(א) בניית בית המקדש הראשון (ב) חידוש הברית וקריאת התורה לפני העם

(ג) מלחמה באימפריה הפרסית

2 חלק ב' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – נכון או לא נכון ומשלימים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג הסיגד נחוג על ידי יהודי אתיופיה.	☐	☐
2	ביום הסיגד מתכנסים על הר ופונים בתפילה לכיוון ירושלים.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה

– השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. חג הסיגד חל 50 יום לאחר יום הכיפורים, בכ"ט ב _____ .

2. בחג הסיגד מבטאים יהודי אתיופיה את ה _____ העמוק שלהם לירושלים.

4 חלק ד' – פרק 1 • רקע היסטורי: הכמיהה לירושלים ועזרא ונחמיה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עזרא	___	**א.** מקום ההתכנסות והתפילה המשותפת
2. נחמיה	___	**ב.** געגוע עמוק לירושלים
3. ההר ביום הסיגד	___	**ג.** הנהיג את בניית חומות ירושלים
4. כיסופים	___	**ד.** קרא בתורה לפני כל העם

5 חלק ה' – פרק 2 • מנהגי החג וארבעת שלבי הסיגד – היכרות עם מנהגי החג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ימים אחרי יום הכיפורים חל חג הסיגד?

(א) עשרים יום (ב) חמישים יום (ג) מאה יום

2. מי מוביל את טקס הסיגד בראש ההר?

(א) הקסים (ב) ראש הממשלה (ג) המורים בכיתה

3. מהי האוריתא שקוראים בה בטקס?

(א) חמישה חומשי תורה בגעז (ב) שיר ילדים חגיגי (ג) מכתב כיסופים לירושלים

6 חלק ו' – פרק 2 • מנהגי החג וארבעת שלבי הסיגד – חשיבה והשוואה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במשפט אחד למה עולים אל ראש ההר בצום.

2. כתבו שתי מילים מהחג שמופיעות בתפזורת או במשחק הזיכרון באתר, ופרשו כל אחת מהן.

7 חלק ז' – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – התאמת מילים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סיגד	___	**א.** מנהיג רוחני בקהילה היהודית האתיופית
2. קס	___	**ב.** חידוש ההתקשרות עם התורה ועם ירושלים
3. דאבו	___	**ג.** השתחוויה - משמעות המילה בשפת הגעז
4. ברית	___	**ד.** לחם חגיגי שאוכלים יחד ביום החג

8 חלק ח' – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג הסיגד חל חמישים יום אחרי יום הכיפורים	☐	☐
2	דאבו הוא שמו של ריקוד מסורתי בחג הסיגד	☐	☐
3	הקס ממלא תפקיד דומה למנהיג דתי בקהילה	☐	☐

9 חלק ט׳ – פרק 3 • אוצר מילים וסמלי המורשת – כתיבה והבנה

ענו בקצרה.

10 חלק י׳ – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – הכרת הפעילויות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בפעילות "מזוודה של 10 ק"ג" התלמידים מתבקשים בעיקר...

(א) לארוז מזוודה אמיתית בכיתה (ב) לבחור מה לקחת ומה להשאיר במסע

(ג) לצייר ציור של מזוודה

2. הפעילות "למה עוזבים? למה באים?" עוסקת ב...

(א) מיון סיבות למסע (דוחף ומושך) (ב) בניית פסיפס כיתתי

(ג) סידור ציר זמן של הסיגד

11 חלק י״א – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדרכון השבוע יש חמש תחנות וחמש חותמות	☐	☐
2	במזוודה של 10 ק"ג אפשר לקחת כל מה שרוצים בלי הגבלה	☐	☐

12 חלק י"ב – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – יישום: דוחף ומושך

השלימו את המילה החסרה.

1. גורמים כמו קושי כלכלי או רדיפה במקום המוצא נקראים גורמי _____

2. גורמים כמו געגוע לירושלים או איחוד משפחות הנקראים לעבר ארץ ישראל נקראים גורמי _____

13 חלק י"ג – פרק 4 • מסע העליות: סיבות, קשיים ובחירות – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קושי כלכלי במקום המוצא	___	**א.** גורם דוחף
2. געגוע לירושלים וכמיהה דתית	___	**ב.** גורם מושך
3. רדיפה וסכנה אישית	___	**ג.** גורם מושך
4. איחוד עם בני משפחה בארץ	___	**ד.** גורם דוחף

14 חלק י"ד – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – היכרות עם המנהגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג הסיגד חל כחמישים יום אחרי יום הכיפורים	☐	☐
2	ביום הכיפורים נהוג לצום ולהתפלל על סליחה וחידוש, כמו בסיגד	☐	☐

15 חלק ט"ו – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – השוואה בין החגים

השלימו את המילה החסרה.

1. בסיגד הקהילה עולה אל ראש ה _____ כדי לחדש את הברית

2. ביום הכיפורים, כמו בסיגד, יש _____ ותפילה על סליחה וחידוש

16 חלק ט״ז – פרק 5 • השוואת מנהגים וזהות קהילתית – כור היתוך או פסיפס

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה משותף בין עליית ההר בסיגד לבין עליית משה להר סיני

2. תנו דוגמה אחת למנהג של עדה בישראל שאתם מכירים ותארו אותו בקצרה

17 חלק י״ז – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה ראשונה: היכרות עם החג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. חג הסיגד חל כמה ימים אחרי יום הכיפורים?

(א) שבעה ימים (ב) שלושים יום (ג) חמישים יום

2. חג הסיגד הוא חג של איזו קהילה?

(א) יהודי תימן (ב) יהודי אתיופיה (ג) יהודי מרוקו

3. אל איזה מקום עולה הקהילה ביום החג?

(א) אל הים (ב) אל ההר (ג) אל המדבר

18 חלק י"ח – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה שנייה ושלישית: מבנה החג ומשמעותו

השלימו את המילה החסרה.

1. חג הסיגד מבטא געגוע וכיסופים אל _____

2. אחרי הטקס בראש ההר, הקהילה יורדת ל _____ ושוברת את הצום

19 חלק י"ט – פרק 6 • חדר בריחה וסיכום: המסע אל הברית – תחנה רביעית: חיבור בין הפרקים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בראש ההר הקהילה צמה ומתפללת לפני הסעודה	☐	☐
2	חג הסיגד קשור לסיפורם של עזרא ונחמיה על חידוש הברית	☐	☐

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר במשפט אחד למה חוגגים את הסיגד?

האם אני מכיר/ה לפחות שלוש מילים הקשורות לחג?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀